ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 2. dubna 2008

o státní podpoře C 38/07 (ex NN 45/07), kterou poskytla Francie ve prospěch společnosti Arbel Fauvet Rail SA

(oznámeno pod číslem K(2008) 1089)

(Pouze francouzské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2008/716/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

po vyzvání zúčastněných stran, aby předložily své připomínky v souladu s uvedenými články [1],

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

(1) Komise byla cestou stížnosti informována o některých podpůrných opatřeních, jež Francie uplatnila ve prospěch společnosti Arbel Fauvet Rail (dále jen „AFR“). Francie poskytla doplňující informace ve svých sděleních ze dne 28. ledna 2006, 25. října 2006, 30. ledna 2007 a 6. června 2007.

(2) Dopisem ze dne 12. září 2007 informovala Komise Francii o svém rozhodnutí zahájit proti této podpoře formální vyšetřovací řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy.

(3) Francie předložila připomínky ve svých sděleních ze dne 12. října 2007 a 18. a 19. prosince 2007.

(4) Rozhodnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* [2]. Komise vyzvala zúčastněné strany, aby předložily k předmětné podpoře své připomínky.

(5) Komise neobdržela žádné připomínky od zúčastněných stran.

2. POPIS PODPORY

2.1 Příjemce podpory

(6) AFR je výrobce železničních zařízení, který se specializuje na nákladní vagony a cisternové kontejnery. Jde o jednoho z největších výrobců železničních kolejových vozidel na evropském trhu. Společnost se nachází v Douai (Nord) a v současnosti zaměstnává kolem 265 pracovníků.

(7) V roce 2005 byla 100 % vlastníkem společnosti AFR společnost Arbel SA [3]. V té době zaměstnávala AFR asi 330 pracovníků.

(8) Provoz AFR byl po dobu několika let ztrátový. Ekonomické potíže společnosti se zhoršily od roku 2001. V letech 2002 až 2005 se tento trend ještě dále prohloubil. Následující tabulka uvádí několik klíčových ukazatelů výkonnosti AFR v období, které předcházelo poskytnutí podpory:

(v EUR)

	K 31.12.2004	K 31.12.2003	K 31.12.2002	K 31.12.2001
Obrat	22 700 000	42 700 000	42 000 000	70 000 000
Čistý výsledek	– 11 589 620	– 14 270 634	– 2 083 746	– 10 500 000
Vlastní kapitál	– 21 090 000	– 23 000 000	– 8 700 000	– 6 600 000

[1] Úř. věst. C 249, 24.10.2007, s. 17.

[2] Viz poznámka pod čarou 1.

[3] Dne 29. června 2007 byla společnost AFR převzata společností IGF Industries. Její obchodní jméno sezměnilo na „IGF Industries – Arbel Fauvet Rail“.

2.2 **Podpůrná opatření**

(9) Dne 4. července 2005 poskytly region Nord-Pas-de-Calais a Společenství aglomerace Douaisis společnosti AFR společnou vratnou zálohu, každý ve výši 1 milionu EUR, tj. celkem 2 miliony EUR.

(10) Podle informací poskytnutých francouzskými orgány byly podmínky záloh následující:

— Vratná záloha regionu byla poskytnuta s roční úrokovou mírou 4,08 % (odpovídající referenční sazbě Společenství platné při jejím udělení) s výhradou „dopracování“ plánu financování, který se ve společnosti AFR právě sestavoval. Záloha byla splatná v pololetních splátkách po dobu tří let ode dne 1. ledna 2006. Podle informací, které má Komise k dispozici, nebyly tyto zálohy zatím v úplnosti uhrazeny.

— Záloha Společenství aglomerace Douaisis byla poskytnuta s roční úrokovou mírou 4,08 % (odpovídající referenční sazbě Společenství platné při jejím poskytnutí) s podmínkou, že region vyplatí vratnou zálohu za stejných podmínek a že bude předložen důkaz o neodvolatelném spojení mezi AFR a Lormafer, další společností kontrolovanou společností Arbel SA. Tato záloha byla rovněž splatná v pololetních splátkách po dobu tří let ode dne 1. ledna 2006.

3. **PŘÍČINY VEDOUCÍ K ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ**

(11) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyslovila názor, že vratné zálohy představují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy. V tomto ohledu Komise zejména zdůraznila, že tato opatření společnost AFR zvýhodnila, jelikož vzhledem ke své finanční situaci by si podnik na finančním trhu nedokázal opatřit finanční prostředky za tak příznivých podmínek.

(12) Komise byla rovněž toho názoru, že společnost AFR byla podnikem v obtížích ve smyslu pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (dále jen „pokyny“) [4], a že je proto slučitelnost státní podpory, jíž byla příjemcem, nutno vyhodnotit s ohledem na tyto pokyny. Podle Komise bylo o slučitelnosti předmětné podpory se společným trhem z pohledu pokynů namístě pochybovat.

[4] Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2.

4. **PŘIPOMÍNKY FRANCIE**

(13) Francouzské orgány prosazovaly názor, že ačkoli společnost AFR v době, kdy byly vratné zálohy poskytnuty a vyplaceny (tj. červenec a druhé pololetí 2005), procházela obtížným obdobím, společnost si nicméně neustále udržela důvěru svých zákazníků a bankéřů.

(14) K podpoře svých tvrzení uvedly francouzské orgány následující skutečnosti, které kvalifikovaly jako „známky důvěry“ zákazníků a bank vůči AFR:

— banka […] (*) poskytla zvýšení kontokorentu na běžném účtu AFR o 2 miliony EUR (zaručený ze strany […]);

— AFR získala 7 milionů EUR ve splátkách od svých zákazníků (zaručených […]) (*), k nimž je nutno přidat 4 miliony EUR nových splátek v lednu 2006;

— podnik ve stejném období využíval „dodavatelské“ záruky ve výši 4 milionů EUR u […] (*).

(15) Francouzské orgány podpořily své připomínky dokumenty, z nichž vyplývá následující:

— k 1. červenci 2005 byla úroková míra kontokorentu 4,4199 %;

— k 6. květnu 2005 představovala výše jednotlivých záruk (dodavatelé, tržní kauce, finanční garance), které poskytla […] (*) ve prospěch společnosti AFR, 29 milionů EUR.

5. **HODNOCENÍ PODPORY Z POHLEDU ČLÁNKU 87 SMLOUVY**

5.1 **Existence státní podpory**

5.1.1 *Státní prostředky*

(16) Čl. 87 odst. 1 Smlouvy stanoví, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

(17) Co se týče vratných záloh, Komise zjistila následující:

(*) Důvěrná informace

(18) Článek 87 Smlouvy nemíří pouze na podpory poskytované národními vládami členských států, ale rovněž na podpory poskytované samosprávnými územními celky, jako je region Nord-Pas-de-Calais anebo obce Společenství aglomerace Douaisis. Prostředky těchto samosprávných územních celků představují státní zdroje a jejich rozhodnutí poskytnout zálohy společnosti AFR lze přičíst státu.

5.1.2 *Podpora zvýhodňující některé podniky*

(19) Zálohy byly poskytnuty, když se společnost nacházela v nelehké finanční situaci. Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyslovila názor, že v okamžiku poskytnutí podpory byla společnost AFR vzhledem ke své ekonomické situaci, jak vyplývá z bodu 8, podnikem v obtížích ve smyslu pokynů. Komise rovněž zjistila, že zálohy byly poskytnuty bez jakékoliv jistoty zaručující jejich splacení, avšak použité úrokové sazby by měly odpovídat úrokové míře použitelné na půjčky „zajištěné běžnými zárukami" ([5]). Komise je proto toho názoru, že je vyloučeno, aby společnost vzhledem ke své finanční situaci byla schopna získat prostředky za stejně výhodných podmínek na úvěrovém trhu. Proto předmětné zálohy představují zvýhodnění ve prospěch společnosti AFR.

(20) V tomto ohledu je zapotřebí poznamenat, že na základě příkladů uváděných v bodě 14 francouzské orgány tvrdily, že při poskytnutí podpory společnost AFR ještě měla důvěru svých bankéřů a zákazníků. Komise si tyto připomínky vykládá v tom smyslu, že Francie popírá, že by AFR nebyla schopna získat prostředky za podobných podmínek na úvěrovém trhu (což znamená popírat, že by vratné zálohy přinesly AFR zvýhodnění), a tedy že by v okamžiku poskytnutí vratných záloh byla společnost AFR podnikem v obtížích ve smyslu pokynů.

(21) Připomínky Francie nicméně nevedly ke změně analýzy formulované v rozhodnutí o zahájení řízení, a to z těchto důvodů:

(22) Úvěrové příklady zmiňované francouzskými orgány (zejména povolení kontokorentu k běžnému účtu a splátky zákazníků) nejsou s předmětnými vratnými zálohami srovnatelné. Kontokorent běžného účtu je velice krátkodobý úvěr na rozdíl od vratných záloh, které se týkají tří let. Tyto různé úvěrové formy nejsou tedy ze strany věřitelů podrobeny stejným rizikovým analýzám a skutečnost, že dlužník dokáže získat krátkodobý úvěr, neumožňuje posoudit jeho možnosti získat dlouhodoběji splatnou půjčku, jejíž splacení bude záviset na životaschopnosti dlužníka.

(23) Pokud jde o splátky zákazníků, Komise poznamenává, že protizáruku poskytla […] (*), nezávislá společnost, což znamená, že zákazníci a dodavatelé nepodstupovali riziko související s finanční situací AFR, a proto neměli důvod podrobit platby splátek podobné analýze finančního zdraví podniku, jakou by provedl věřitel mající v úmyslu poskytnout půjčku bez záruk.

(24) Závěrem lze říci, že připomínky Francie neumožňují dospět ke zjištění, že společnost AFR by byla schopna získat prostředky na úvěrovém trhu za podobných podmínek.

5.1.3 *Podnik v obtížích*

(25) Co se týče kvalifikace společnosti AFR jako podniku v obtížích ve smyslu pokynů, Komise konstatovala následující:

(26) Z bodu 10 a) pokynů vyplývá, že podnik je v obtížích, když došlo ke ztrátě více než poloviny zapsaného kapitálu a když ke ztrátě více než jedné čtvrtiny tohoto kapitálu došlo za posledních 12 měsíců. Toto ustanovení vyjadřuje domněnku, že společnost, která zažívá hromadnou ztrátu zapsaného kapitálu, nebude schopna zastavit ztráty, které ji krátkodobě nebo střednědobě přivedou téměř k jistému hospodářskému zániku. Komise je toho názoru, že tento předpoklad se logicky a tím spíše uplatňuje na společnost, která přišla o veškerý zapsaný kapitál a vykazuje záporný vlastní kapitál.

(27) Jak vyplývá z finančních údajů uvedených v bodě 8 (které Francie v průběhu formálního vyšetřovacího řízení nepopřela), byl vlastní kapitál společnosti AFR záporný od roku 2001 a tato společnost nebyla v okamžiku poskytnutí podpory schopna zastavit tento trend a znovu nabýt kladný vlastní kapitál. Za těchto podmínek má Komise za to, že společnost AFR byla v okamžiku poskytnutí podpory společností v obtížích ve smyslu bodu 10 pokynů.

([5]) Viz oznámení Komise o metodě stanovování referenčních úrokových sazeb a diskontních sazeb (Úř. věst. C 273, 9.9.1997, s. 3).

(28) V druhé řadě Komise poznamenává, že AFR odpovídala v okamžiku poskytnutí podpory definici podniku v obtížích uvedené v bodě 11 pokynů, který stanoví, že i když podmínky uvedené v bodě 10 pokynů nejsou splněny, lze společnost považovat za podnik v obtížích, zejména pokud vykazuje typické příznaky podniků v obtížích, především rostoucí úroveň ztrát a klesající obrat. Bod 11 nicméně stanoví, že podnik v obtížích je způsobilý k podpoře až po prokázání neschopnosti zajistit své oživení s pomocí vlastních zdrojů nebo s prostředky získanými od svých vlastníků/akcionářů nebo z tržních zdrojů. Toto ustanovení tedy připomíná, že kvalifikace podniků v obtížích se musí provádět s ohledem na všechny vhodné ukazatele, přičemž se nicméně přisuzuje rozhodující váha schopnosti podniku zotavit se bez zásahu veřejné správy.

(29) V tomto ohledu Komise zdůrazňuje (jak vyplývá z tabulky uvedené v bodě 8), že společnost AFR zaznamenávala od roku 2001 trvalý pokles svého obchodního obratu, a rovněž přetrvávající úroveň ztrát. Jde tady o charakteristické znaky podniku v obtížích ve smyslu bodu 11 pokynů. Ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení Komise tyto znaky již zdůraznila na podporu svého předběžného závěru, že společnost AFR byla podnikem v obtížích. Kromě toho negativní trend finanční situace AFR vyplývá ze skutečnosti, že od ledna 2004 nebyl podnik schopen platit ve lhůtě své sociální a daňové závazky ve výši 4,3 milionu EUR, a v důsledku toho byl nucen požádat o moratorium a vypracování plánu vyrovnání dluhu u příslušných orgánů.

(30) Jedinými prvky, které Francie uvádí a které by mohly svědčit o opaku, jsou úvěry poskytnuté společnosti AFR (kontokorent běžného účtu a zálohy) a rovněž skutečnost, že AFR měla určité záruky ze strany […] (*). Komise je toho názoru, že v průběhu šetření schopnosti podniku zotavit se s pomocí prostředků, které by mohl získat na finančním trhu, již vyžaduje bod 11 pokynů, je třeba k těmto ukazatelům přihlížet. V tomto ohledu Komise konstatuje toto:

— ze skutečnosti, že AFR se nacházela v situaci negativního vlastního kapitálu, vyplývá, že nebyla schopna vyřešit své obtíže svými vlastními zdroji;

— francouzské orgány uvedly, že Arbel SA, akcionář AFR, nebyl navzdory svým příspěvkům na podporu AFR schopen sám zajistit zotavení své dceřiné společnosti;

— nakonec, pokud jde o tržní finanční zdroje, je zapotřebí konstatovat, že úvěry a záruky uvedené Francií svědčí nanejvýš o tom, že AFR si zachovala jistou schopnost získat úvěry v omezené výši a krátkodobě. Nicméně, vzhledem k rozsahu obtíží AFR, a zejména k její potřebě vlastního kapitálu, uvedené úvěry neumožňují konstatovat, že AFR by mohla vyřešit své obtíže díky financování, které by čerpala z tržních zdrojů.

(31) Je tedy namístě učinit závěr, že v okamžiku poskytnutí podpory společnost AFR procházela závažnými finančními obtížemi, které ohrožovaly její krátkodobé či střednědobé přežití, a že nebyla s to je zastavit bez zásahu veřejné správy.

(32) Vzhledem k předchozím úvahám a především k finančním výsledkům uvedeným v bodě 8 je tedy Komise toho názoru, že v okamžiku poskytnutí vratných záloh byla společnost AFR podnikem v obtížích ve smyslu bodu 10 pokynů a podpůrně rovněž bodu 11. Vzhledem k obtížím, jimiž AFR procházela, je Komise toho názoru, že by AFR nebyla schopna získat prostředky na úvěrovém trhu za tak výhodných podmínek. Předmětné zálohy tedy AFR zvýhodnily, jelikož jí umožnily financování za příznivějších podmínek, než byly podmínky, které by dokázala získat na úvěrovém trhu.

5.1.4 *Ovlivnění obchodu a hospodářské soutěže*

(33) Vratné zálohy zvýhodňují společnost AFR oproti jiným podnikům, které jsou ve srovnatelné situaci, jelikož jsou určeny výhradně pro ni.

(34) Odvětví výroby železničních kolejových vozidel se vyznačuje existencí několika evropských subjektů a obchodní výměnou v rámci Společenství. Zvýhodnění udělené společnosti AFR může tedy narušit hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy.

5.1.5 *Závěr*

(35) Vzhledem k předchozím úvahám je Komise toho názoru, že vratné zálohy poskytnuté společnosti AFR představují státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy.

5.2 **Výše podpory**

(36) V případě podpor poskytnutých formou úvěrů podnikům v obtížích tvoří podporu rozdíl mezi skutečně použitou úrokovou sazbou a úrokem, za který by podnik příjemce mohl získat tentýž úvěr na soukromém trhu ([6]).

([6]) Viz rozhodnutí Komise ze dne 2. března 2005 v případě *Chemische Werke Piesteritz* (Úř. věst. L 296, 12.11.2005, s. 19, body 107–108) a rozhodnutí Komise ze dne 24. ledna 2007 v případě C 38/05 Biria (Úř. věst. L 183, 13.7.2007, body 27, 83 a následující).

(37) Ve svém oznámení o metodě stanovování referenčních úrokových sazeb a diskontních sazeb ([5]) Komise upřesňuje, že referenční sazba je minimální sazbou, kterou lze zvýšit ve zvláštních rizikových situacích, přičemž jako příklad takových rizik uvádí půjčky podnikům v obtížích nebo neexistenci záruk, které banky normálně vyžadují, a upřesňuje, že v takových případech může prémie dosáhnout 400, a dokonce i více základních bodů.

(38) Tak například v případě *Chemische Werke Piesteritz* ([6]) byla Komise toho názoru, že půjčka společnosti v obtížích opravňuje k úrokové prémii 400 základních bodů. Komise potvrdila toto hodnocení v případě *Biria* ([7]) a přitom upřesnila, že riziko, které představuje neexistence záruk, opravňuje dodatečnou prémii 400 základních bodů, tj. celkem navýšení o 800 základních bodů. Komise vyslovila názor, že okolnosti v daném případě jsou velice podobné okolnostem ve výše uvedených případech, zejména pokud jde o neexistenci záruk a rozsah vzniklých obtíží. Proto lze rizika související s vratnými zálohami poskytnutými společnosti AFR vyhodnotit stejně.

(39) Státní podpora, kterou tvoří vratné zálohy, je tedy tvořena rozdílem mezi úrokovou sazbou skutečně dlužnou z titulu vratných záloh a sazbou, která by byla vyžadována při použití referenční sazby, která platila v okamžiku poskytnutí podpory, navýšenou o 800 základních bodů.

5.3 **Slučitelnost podpory se společným trhem**

(40) Vzhledem k ekonomické situaci AFR v okamžiku poskytnutí podpory, jak vyplývá z bodu 8 (ztrátový provoz po řadu let, záporný vlastní kapitál, klesající obchodní obrat), je Komise toho názoru, že v okamžiku poskytnutí vratných záloh byla společnost AFR podnikem v obtížích ve smyslu pokynů. Z důvodů uvedených v bodech 22 a 23 neumožňují připomínky Francie tuto analýzu změnit.

(41) Je pravda, že v roce 2005 byla AFR součástí skupiny kontrolované holdingem Arbel SA. Kromě jeho železniční výroby (tvořené AFR a Lormafer) skupina obsahovala „stavební" úsek, v němž se sdružovaly podniky specializované na výrobu oken pro stavební průmysl. Z informací poskytnutých v korespondenci zaslané před zahájením formálního vyšetřovacího řízení francouzskými orgány nicméně vyplývá, že obtíže vzniklé v AFR byly pro ni v rámci skupiny specifické a že její činnost neměla se „stavební" výrobou žádnou spojitost. Kromě jiného Komise poznamenává, že obtíže AFR byly zjevně příliš závažné, aby je vyřešila vzhledem ke svým nevalným výsledkům skupina samotná. Komise se proto domnívá, že bod 13 pokynů není na překážku, aby společnost AFR byla považována za způsobilou pro podpory na záchranu nebo na restrukturalizaci, přestože patří ke skupině.

(42) Slučitelnost podpory tedy musí být posuzována z pohledu pokynů.

(43) Komise konstatuje, že podmínky slučitelnosti podpor na restrukturalizaci stanovené pokyny splněny nejsou. Proto Komise zdůrazňuje následující:

— francouzské orgány jí nepředložily plán restrukturalizace v souladu s body 34 až 37 pokynů;

— Komisi nebyla známa kompenzační opatření určená k omezení jakéhokoliv nepřiměřeného narušení hospodářské soutěže, které by podpora způsobila (body 38 až 42 pokynů).

(44) Podpora zjevně navíc neplní ani podmínky slučitelnosti podpor na záchranu, které pokyny stanoví, jelikož vratné zálohy byly poskytnuty na dobu překračující šest měsíců (viz bod 25 pokynů).

(45) Tyto úvahy stačí k vyvození závěru, že podpora není slučitelná se společným trhem.

6. **ZÁVĚR**

Komise konstatuje, že Francie poskytla předmětnou podporu neoprávněně, a porušila tak čl. 88 odst. 3 Smlouvy. Jelikož je podpora neslučitelná se společným trhem, Francie ji musí ukončit a vyžadovat navrácení částek, které již byly příjemci poskytnuty,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora poskytnutá Francií ve prospěch společnosti Arbel Fauvet Rail SA je neslučitelná se společným trhem.

Článek 2

1. Francie učiní veškerá nezbytná opatření, aby od příjemce získala zpět podporu, která je uvedena v článku 1 a jež mu byla již neoprávněně poskytnuta.

([7]) Věc C 38/05, uvedená v poznámce pod čarou 6 (viz body 83 až 86).

2. Navrácení proběhne bez odkladu v souladu s postupy vnitrostátního práva, které umožňují okamžité a efektivní provedení tohoto rozhodnutí. Podpora k navrácení zahrnuje úroky od data, k němuž byla dána příjemci k dispozici, až do data jejího navrácení.

3. Úroky se vypočítají na základě složené úrokové míry v souladu s kapitolou V nařízení (ES) č. 794/2004.

4. Francie zruší všechny pozastavené platby podpory uvedené v článku 1 od data oznámení tohoto rozhodnutí.

Článek 3

1. Francie dohlédne na to, aby toto rozhodnutí bylo provedeno do čtyř měsíců následujících po jeho oznámení.

2. Ve dvouměsíční lhůtě od data oznámení tohoto rozhodnutí informuje Francie Komisi o opatřeních, která učinila, aby se mu podrobila, a zejména o těchto skutečnostech:

a) celková výše (jistina a úroky), kterou bude příjemce navracet;

b) podrobný popis již přijatých i plánovaných opatření ke splnění tohoto rozhodnutí;

c) dokumenty prokazující, že na navrácení podpory byl příjemce upozorněn.

3. Francie bude Komisi průběžně informovat o tom, jak pokračují vnitrostátní opatření, která byla učiněna k provedení tohoto rozhodnutí až do úplného navrácení podpory uvedené v článku 1. Na žádost Komise bezodkladně předloží jakoukoliv informaci o již učiněných nebo plánovaných opatřeních ke splnění tohoto rozhodnutí a rovněž podrobné informace týkající se výše podpory a úroků, které již byly příjemcem navráceny.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Francouzské republice.

V Bruselu dne 2. dubna 2008.

Za Komisi

Neelie KROES

členka Komise